

Dzordz Robertson, generalni sekretar NATO-a

“NECEMO PODRZATI NEZAVISNOST KOSOVA”

Generalni sekretar NATO-a Dzordz Robertson je protekle nedelje s drugim predstavnicima medjunarodne zajednice vreme uglavnom proveo u razgovorima s liderima na Balkanu pokusavajući da smiri uzavrele strasti. Iako izgleda da NATO sve teze održava kontrolu u regionima u kojima se nalazi, Robertson se s tim ne slaze. "Uloga NATO-a u Bosni i na Kosovu je da obezbedi sigurnost okruzenju i da dozvoli demokratskim institucijama da se razvijaju i postanu stalne. Da, verujem da smo uspesni i da to i cinimo", rekao je Robertson

Trenutno se u Makedoniji ratuje, sukobi na jugu Srbije i etnicko ciscenje na Kosovu su svakodnevice, nasilje eskalira u Bosni i Hercegovini...

Balkan je sada ipak mnogo drugacije i puno bolje mesto nego pre deset godina, a mnogo bolje i nego pre pet godina. Ima jos problema, mnogo njih se jos vuče iz istorije i mnogi su posledica tranzicije i potresa koji prate taj proces. Ali, imamo demokratsku Hrvatsku koja je bila pod punom kontrolom nacionalista u proslosti, imamo demokratsku Jugoslaviju, koja je transformisana, i koju je Zapad priznao za samo devet meseci, i jos mnogo pozitivnih pomaka.

Vec deset godina na Balkanu krize se samo produkuju. Ima li u tom slucaju mesta za optimizam?

Pa, Balkan proizvodi krize ceo poslednji vek. Dvadeseti vek je poceo svetskim ratom zapocetim na Balkanu i završio je ratom na Kosovu. Ipak smo u dvadeset i prvom veku startovali s mnogo boljih pozicija: s demokratskom Hrvatskom, Jugoslavijom, Bosnom koja je pocela da funkcioniše bez obzira na probleme. Etnicko ciscenje na Kosovu pod Milosevicem je spreceno. Naravno da nismo srećni zbog trenutnog nasilja, ali i dalje verujem da će kosovske vodje krenuti u pravom smeru ka multietnickom drustvu i verujem da će srpske izbeglice uspeti da se vrata na Kosovo i da će naci svoje mesto tamo. Bio sam i u Makedoniji i vidio da su se nacionalne unije udruzile u vladu nacionalnog jedinstva, koja je ugasila nade onima koji su pokusali da imitiraju Milosevica ili Arkana koristeći se nasiljem kao politickim instrumentom. Takodje, nastavljaju se razgovori na jugu Srbije i nadam se da će voditi region ka progresu i multikulturnoj zajednici.

Srbija je bombardovana zbog etnickog ciscenja, i u to vreme ste podrzali Albance s Kosova. Ti isti Albanci danas cine gotovo istu stvar Srbima, ali akcije protiv njih nema. Hoće li se pod tim okolnostima Srbi ikada moci vratiti na Kosovo?

Da, i to mnogo pre nego sto mislite. To treba da bude nas cilj. Ali, dopustite da razjasnimo etnicko ciscenje koje je provodio Milosevic i koje je organizovala i kontrolisala drzava, koje je bilo deo projekta da se ljudi ubijaju, muče i proteruju iz svojih kuca i rodne zemlje. To smo zaustavili i obrnuli proces. Sadasnja situacija nije dobra. Jos postoje reprekusije protiv Srba i drugih naroda na Kosovu, ali ne sistematske. Nije ih organizovala drzava, a medjunarodna zajednica ih je osudila. I Hakerupov plan o parlamentu Kosova precizno inkorporira manjinske predstavnike, ukljucujuci i srpske.

Kada u tom slucaju mozemo ocekivati jugoslovenske snage bezbednosti na celoj teritoriji Zone bezbednosti i na Kosovu?

U tampon-zoni osamdeset odsto trenutno imaju srpske snage. Dvadeset procenata je Zona sigurnosti, ali odluka koja je doneta bice teska. Jugoslovenskim snagama ce biti dozvoljen povratak u regiju, ali odluka vremenski nije odredjena i ukljucice mnogo razlicitih faktora. Srpske snage vratice se na Kosovo takodje u skladu s rezolucijom 1244, ali trenutno nije bezbedno da se to uradi.

Sta je vaznije: rezolucija 1244 ili Rambuje?

Rambuje vise ne postoji. Odbio ga je Milosevic i rezolucija 1244 je jedini dokument koji priznajem i koji NATO priznaje, i od njega ne odstupamo, a o konacnom statusu Kosova odlucice Ujedinjene nacije. U medjuvremenu se pripremaju izbori u okviru rezolucije 1244, koji će garantovati prava svima i odgovornost izabranih prema biracima.

Stav je da Kosovo ne moze dobiti nezavisnost. S druge strane, postupci Hansa Hakerupa, recimo, carinski punktovi na administrativnoj granici s centralnom Srbijom, daju mu obelezja drzave.

To nisu carinski, nego punktovi za naplatu lokalnih taksi. I to su sredstva koja idu u fond Kosova i njima se koriste svi clanovi zajednice, pa tako i Srbi. Te bi takse trebalo da posluže servisu autonomije i pomoci ce sprovođenju rezolucije 1244.

Razmislja li se o nekoj vrsti konferencije o Balkanu na kojoj bi mogle da se prekroje granice u regionu?

Ne, ne razmisljamo o medjunarodnoj konferenciji, ali govorim samo u ime NATO-a. Mi priznajemo granice i teritorijani integritet zemalja u regionu. Na primer, situacija u Crnog Gori je stvar Crnogoraca

i njihovih izabranih predstavnika i vlasti u Jugoslaviji, i stalno pozivamo predsednika Djukanovica da se ukljuci u razgovore.

Kome je u interesu da se na Balkanu stalno radjaju nove krize?

Mislim da ovdje istorija nosi mnogo odgovornosti. I cela regija mora da pobegne od nje. Nasilje u istoriji, etnicki konflikti, diktature i drugo govore da to nece biti lako. Ukoliko ljudi u regiji ne ostave iza sebe sve stare tenzije, konflikte i interese, onda nikada nece dozeti progres. I nikada nece uveriti u progres Brisel, Rim i London. Ali, to moraju da urade. To su stvari koje obicni ljudi resavaju onako kako su to uradili gradjani Srbije prosle godine, kao sto su to uradili u Hrvatskoj pre godinu dana i samo tako ce se Balkan ponovo pridruziti evropskoj familiji.

Kako objasnjavate to sto vecinom americke snage iz sastava Kfora osiguravaju granicu prema Makedoniji, a u isto vreme teroristi s Kosova prolaze u tu drzavu bez ikakvih problema?

Pa, tu su i Amerikanci i Rusi, Turci, Nemci. To je veoma tezak teren i tesko ga je kontrolisati, a lokalno stanovnistvo poznaje sve moguće staze. Tamo je postavljeno mnogo najmodernije opreme i zadovoljan sam sto se kontrolise veci deo granice.

Hoce li NATO u slucaju da pregovori na jugu Srbije ne uspeju zbog otpora albanskih komandanata, jugoslovenskim trupama dozvoliti punu vojnu akciju i uspostavljanje kontrole nad teritorijom?

NATO nece dozvoliti da bude uvucen u bilo kakvu artificijalnu akciju unutar Zone bezbednosti. zelimo da pregovori uspeju, ali to nisu nasi, vec pregovori Albanaca iz tog kraja i drzave Srbije. Verujem da se odrzavaju s dobrom voljom i cestitam gospodinu Covicu na tome sto se tako pametno nosi s tim, ali jasno je da ce poverenje biti izgradjivano na bazi mira i reda koji ce jugoslovenskim gradjanima i Albancima iz tih krajeva obezbediti osecanje sigurnosti kad se jugoslovenske snage vrata u Zonu. NATO nece stati ni na jednu stranu u tim pregovorima, a odluke ce donositi na osnovu svojih prioriteta.

Hvalite napore potpredsednika Covica. Ipak, u samim pregovorima s jedne strane imamo predstavnika legitimnih vlasti, dok su s druge komandanti nekih paravojnih grupa. Nije li to izjednacavanje i ponizavanje Srbije na neki nacin?

Ne nije. Pravi problem na jugu Srbije je nacin na koji je Milosevic pljackao Albance: od osnovnih ljudskih prava jos pre deset godina i cvrstom rukom unistio otpor u celoj regiji. Na novoj Vladi Srbije je da ih uveri da pripadaju Srbiji, srbijanskom prosperitetu i da su deo institucija bez policijske prisile. I kada se to desi, vise nece pomagati naoružane grupe i one ce biti van funkcije. Albance s tog prostora, koji su mnogo propatili tokom poslednjih godina, treba uveriti da su postali punopravni clanovi srbijanskog drustva.

Tvrdi se da ne postoji nikakav plan za veliku Albaniju. Mozemo li u tom slucaju govoriti o velikom Kosovu, jer je ocito da upravo odatle pobunjenici na jugu Srbije i u Makedoniji imaju punu podrsku?

Nemaju oni punu podrsku s Kosova. Svi lideri kosovskih Albanaca su osudili nasilje na jugu Srbije i u Makedoniji. Razgovarao sam s Tacijem, Rugovom, Hardinajem i svi oni su rekli da ce svojim uticajem da zaustave podrsku s Kosova.

Ukoliko sud u Jugoslaviji osudi Slobodana Milosevica zbog korupcije na, recimo, doivotnu robiju, hoce li to zadovoljiti interese medjunarodne zajednice?

Mislim da nece, ali to je vise stvar Ujedinjenih nacija i Tribunala u Hagu. Pravda mora biti zadovoljena i Balkan nikada nece biti siguran dok se svi optuzeni ne pojave pred sudom, i to pred pravednim sudom u Hagu.

Ukoliko Kosovo dobije nezavisnost, ko ce objasniti Hrvatima ili Srbima u BiH da ne mogu da imaju zasebne drzavice?

Jedino mogu da odgovorim da necemo podrzati nezavisnost Kosova. Rezolucija 1244 je jedini vazeci dokument, i to je trenutna situacija. BiH je drzava i ona izgradjuje zasebnu drzavnost i nema puta nazad. Ne postoji nacin da se ta zemlja ponovo podeli, narocito zbog vecine koja ne zeli da zivi u proslosti nego u buducnosti.

Sve cesce se govori o ulasku SRJ u Partnerstvo za mir. Pod kojim uslovima, kada se jos uvek ne zna kako ce biti uredjena?

Stvar je Jugoslavije da li ce se na to odluciti jer se niko ne poziva u Partnerstvo. U medjuvremenu, snage VJ ukljucene su u Jugoistocnu inicijativu i Pakt stabilnosti i sve te stvari priblizavaju Jugoslaviju ulasku u evropsku sigurnost i porodicu nacija, a voleo bih da vidim, korak po korak, stvaranje poverenja izmedju Partnerstva za mir i Jugoslavije.

Bez pretenzija da se utvrdi neka novostecena istina, treba reci da kulturno-umetnicko blago Kosova i Metohije ulazi u red najvisih umetnickih ostvarenja hriscanske civilizacije. Pogled kojem ne nedostaje istorijsko utemeljenje zna da su arhijereji, monasi, vladari i svetenici, zajedno sa svojim narodom,

podizali i oslikavali crkve, manastirske i pecinske isposnice vec vekovima. I umesto da se tom blagu dodeli status svetske kulturne bastine, ono istovremeno sa progonom srpskog naroda na Kosovu i Metohiji dozivljava iskorenjavanje. Prema misljenju prof. dr Ljubise Folica na delu je pokusaj da se zatru tragovi srpskog postojanja i trajanja na tim prostorima. Unistavanje duhovne bastine srpskog naroda je tako sistematsko da se moze uociti vise faza zatiranja, od rastresenosti objekta, pljackanja, sknavljenja, paljenja, miniranja,

Sve do ciscenja terena i uklanjanja tragova postojanja. I pored prisustva gotovo 40 000 pripadnika elitnih NATO snaga, civilne uprave UN, brojnih humanitarnih i nevladinih organizacija, kao i stotine novinara, preko sto srpskih pravoslavnih svetinja je unisteno do temelja, osteceno ili oskrnavljeno. Nacin rusenja ukazuje da su ih cesto obavljali mineri koji su prosli vojnu obuku, a njihova dejstva, nekad i ponovljena, prikriva opsta i precutna zavera saucesnika i svedoka. KFOR nije sprecio nijedno od ovih zlodela, iako su se neke od srušenih crkava nalazile i na 50 metara od njihovih vojnih postaja. Pored nemog sleganja ramenima, koje stice formu implicitnog opravdavanja, postoje i oni koji gotovo eksplicitno nalaze pravdu i pravicnost u ovim delima. Jedan od njih je i Monsinjur Marko Sopi, katolicki biskup u Prizrenu, koji u intervjuu koji je objavljen u knjizi "Guerre ethnique: una fatalita? un esempio il Kosovo", kaze da su srušene pravoslavne crkve na Kosovu "sagrađene u skorije vreme, posle 1989. godine, jer su simbol srpske politicke moci" i da su se razaranja pravoslavnih svetinja "desila kao posledica rusenja muslimanskih dzamija". Nakon ovih izjava manje zacudjuje tvrdjenje Monsinjora Sopia da su "crkve koje vidimo na kartama postojale i pre dolaska Srba".

Ukoliko cinjenice uopste imaju neko vazenje, treba se zapitati o pravim razlozima ovakve njihove "objektivne interpretacije". Na kakvim je to cinjenicama zasnovano tvrdjenje da su srušene pravoslavne svetinje na Kosovu i Metohiji izgrađene u periodu rastuce politicke moci Milosevica, i jesu, dakle, milosevicevske "politicke" crkve? Za sve one koji bi da pravduju, a izabrali su da to cine na ovaj nacin, pojavljuje se nuznost podsecanja na neke istorijske cinjenice. Sredinom X veka vizantijski car Konstantin II Porfirogenit pise da je car Iraklije (610-641) za naseljavanje dodelio Srbima provinciju Dalmaciju. U Carigradu se XI-XII veka znalo da Dalmacija, u tadasnjem smislu, potice od Kosova, gde zive "Dalmati", odnosno Srbi. Arheoloski materijali svedoce o neprekidnom prisustvu srpskog stanovnistva na Kosovu i Metohiji jos od VI veka. Najstariji srpski nalazi su pogrebni spomenici-gromile na planini Ostrvici kraj Prizrena, na koje se nadovezuju groblja datovana od IX-XI veka i groblja iz XI-XIII veka, kao i nadgrobnici tokom XIV i XV veka. Raska eparhija se prvi put pominje 1020. u II hrisovulji vizantijskog cara Vasilija II (976-1025), a prizrenska 1019. u povelji istog cara. Obe su 1808. spojene u jednu rasko-prizrensku eparhiju sa sedistem u Prizrenu. Dokumenti koje poseduje rasko-prizrenska eparhija mogu dokazati onima kojima je do dokaza stalo, da je samo desetak od srušenih pravoslavnih svetinja izgrađeno od 1989., dok su ostale nastale u periodu izmedju 13. i 20. veka, dakle, daleko pre Milosevica. "Uostalom, i te novosagrađene crkve od 1989. nije gradio Milosevic, nego ja sa svojim vernim narodom i nikako kao "simbol srpske politicke moci", vec kao nasusnu potrebu. Istini za volju, zasto ne reci da je na Kosovu i Metohiji u vremenu od 1989. pa do rata, procentualno podignuto mnogo vise dzamija nego pravoslavnih crkava. Da li i one nisu simbol "necije politicke moci?" Osim toga, "tokom rata i NATO bombardovanja ostecen je jedan broj dzamija, ali nijedna nije porusena do temelja, pogotovo ne sistematski, kao sto se desilo sa nasim svetinjama, posle zavrsetka rata i sto se, evo skoro dve godine "neprekidno desava"-odgovara vladika Artemije.

Ako neko pod velom "objektivnosti", ma na cemu se ona temeljila i ma kako bila neobjasnjiva dovoljnim razlozima razuma i vere, moze da insistira na tome da srušene pravoslavne svetinje uzrok rusenja imaju u ekstremnom suprotstavljanju nacionalistickoj politici Milosevica primenjenoj na Kosovu, ciji je sastavni deo, prema ovoj interpretaciji, bilo i gradjenje ovih svetinja (suprotstaviti se takvoj politickoj opciji bilo bi otuda ravno rusenje "njegovih svetinja"), treba podsetiti na jos neke cinjenice vodeci se time da jedan iskustveni primer, a ima ih mnogo vise, rusi pravilo takve interpretacije.

Manastir Svete Trojice u Musutistu koji su albanski ekstremisti prvo demolirali i opljackali, a izmedju 10. i 17. juna 1999. minirali, nakon temeljnog rusenja manastirskih konaka, sagrađjen je u XIV veku. Pomenik se vodi od 1465. U manastiru se cuvala vredna zbirka rukopisnih knjiga iz XIV-XVIII veka i rukopisni Apostol iz XIV-XV veka, kao i zbirka ikona iz XIX veka i vredna biblioteka sa ikonama nestala je u pozaru i rusevinama. Za manastrisku crkvu Vavedenja Bogorodice u Dolcu se smatra da je starija od Decana i sagrađjena 4 godine pre Kosovske bitke (1389). U njoj su bila sacuvana dva sloja zivopisa iz XIV i XVII veka. Ovu crkvu su albanski ekstremisti demolirali, razbili casnu trpezu u komade i potom minirali i sravnili sa zemljom. Manastir Sv. Marko u Korisi sa crkvom Sv. Marka koja je sagrađjena 1467. opljackan je i spaljen i potpuno unisten eksplozivom. Na zapadnoj strani, iznad stene na kojoj se nalazio manastir sazidan je 1861 zvonik sa dva zvona kao zaduzbina Sime Andrejevica Igumanova.

Kao sto je, cini mi se ocigledno, nijednu od navedenih svetinja nije sagradio Milosevic, ali je svakako u njegovo vreme srusena do temelja. Jedan od dogadjaja koji uliva nadu da je pocela upitanost nad sudbinom kulturnog nasledja Kosova i Metohije, jeste dijalog koji je u martu mesecu vodjen u Pizi u organizaciji Scuola Normale Superiore di Pisa, na kome su ucestvovali i vladika Artemije i iguman manastira Visoki Decani, otac Teodosije. Zakljucak dijaloga iznet je u Memorandumu kojim se apeluje na sto hitniju intervenciju u saniranju onih steta koje je ovo nasledje pretrpelo, a resenje se vidi u "neophodnom kontekstu otvorenog dijaloga postovanja izmedju naroda, kultura i religija koje su u ovoj regiji prebivale i sapostojale vec vekovima". Nedavno je odrzan skup u Beogradu posvecen srusenim svetinjama i stradanju srpskog i nealbanskog stanovnistva na Kosovu i Metohiji, na kome je govorio i vladika Artemije "Nema valjda nigde na svetu mesta koje bi bilo toliko nacickano srpskim svetinjama kao sto je Kosovo. Na oko 10.000 kv. km. , koliko zauzima prostor Kosova, tamo je zabelezeno i ispitano preko 1300 crkava i manastira. Mnoge od njih su porusene tokom istorije, tokom robovanja pod Turcima ili tokom sukoba i ratova. Medjutim, cak ni u tursko vreme nisu srpske crkve i manastiri unistavani tako kao u ovo nase vreme na kraju drugog milenijuma i na pocetku treceg... Nasa nada, nada naseg naroda na Kosovu i Metohiji je da ce medjunarodna zajednica najzad uciniti neke konkretnije i odlucnije korake u zastiti naseg naroda i nasih svetinja, a ona je pojacana demokratskim promenama koje su se u oktobru mesecu desile u Beogradu i u Srbiji. Jer, mi smo i ranije osecali i znali da bez tih promena problem Kosova i Metohije nece biti resen. Nadamo se takodje, da je i medjunarodna zajednica za ove dve godine boravka svoga na Kosovu uspela da shvati ko je remetilacki element na ovim prostorima Balkana" - rekao je vladika Artemije u svom obracanju. Svaka vrsta manipulacije navedenim istorijskim cinjenicama, pod bilo kakvim velom da se odvija, otkriva svoju skrivenu pozadinu. A ta je pozadina ocigledna svima kojima je bar do neke istine stalo. Da li ce se i kada preci na konkretno delovanje u sprecavanju zatiranja korena jednog naroda ostaje strpljivom, ali angazovanom cekanju. Taj prelaz je put preumnjenja.

Ljiljana Milic

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
БЕОГРАД

Примљено: 18 МАЈ 2001			
Орг. јед.	Број	Датум	Време

ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
БЕОГРАД

ПОШТОВАНИ Г-не ПРЕДСЕДНИЧЕ
ПОШТОВАНА ГОСПОДО,

Било нам је врло пријатно на вечери коју сте нам приредили пре две вечери, и било је пријатно слушати мудре и речите говоре - поздраве са обе стране. На свему се топло захваљујемо. Нарочито нам се дојмило оно што је Г-н Премијер рекао на крају свога говора: "Ако неко има неку примедбу, критику... нека се слободно обрати".

Полазећи од тога, а пошто прегледах брошурицу "Првих сто дана Владе Републике Србије", осетих стварну потребу да Вам напишем ово кратко, критичко писмо, и то само у своје лично име, а не у име целог Архијерејског Сабора.

Моје примедбе су у виду питања:

1. У Србији, Србима, од српске Владе упућује се ова публикација ЛАТИНИЦОМ? ЗАШТО?
2. У Вашим (ДОС-овским) обећањима (свакако предизборним), обећали сте многима - много. За Косово и Метохију - ништа обећано? ЗАШТО?
3. За ових првих 100 дана заиста сте урадили много. Но и ту, за Косово и Метохију - ништа урађено! ЗАШТО?
4. У одељку: "Још увек нисмо урадили...", набраја се шта Вам предстоји да урадите. И ту за Косово и Метохију чак није ни предвиђено да се нешто уради? - ЗАШТО?

Како ми са Косова и ми на Косову ово да схватимо? Ми смо у великој недоумици да ли је Косово и Метохија за Владу Србије још увек територија Републике Србије и да ли смо ми још увек њени грађани.

У очекивању не само одговора и "разјашњења" ових "ЗАШТО", него много више интересовања и ангажмана када је Косово и Метохија у питању, остаје Ваш у Васкрелом Господу

16. маја 2001. год.
Београд

Епископ рашко-призренски
и косовско-метохијски
+АРТЕМИЈЕ

Artemije

U BEOGRADU ODRZAN SASTANAK DRZAVNOG VRHA SA PREDSTAVNICIMA KOSOVOMETOHIJSKIH SRBA

Beograd 18.maj 2001.g. U Palati federacije
u Beogradu odrzan je sastanak drzavnog

vrha SR Jugoslavije i Srbije sa svim politickim predstavnicima Srba sa Kosova i Metohije na kojem su razmatrani Ustavni okviri za privremenu autonomiju Kosova. Na sastanku sa jugoslovenskim predstavnicima savezne i republike vlade trebalo bi da, izmedju ostalih, ucestvuju predsednik Srpskog Nacionalnog Veca Kosova i Metohije, episkop rasko-prizrenski i kosovsko-metohijski Artemije i clanovi SNV iz svih srpskih enklava, zatim srpski clan u PAVK-u, dr. Rada Trajkovic i predsednik Izvrsnog odbora SNV Kosovske Mitrovice Oliver Ivanovic, savezni i republiki poslanici sa Kosova i Metohije, predstavnici Politickog komiteta za severno Kosovo, kao i predsednik Saveznog komiteta za Kosovo i Metohiju Momcilo Trajkovic. U saopstenju iz kabineta predsednika SRJ navodi se da je na sastanku "izrazen jednodusan stav da Ustavni okvir za privremenu samoupravu Kosova" ne predstavlja dobru osnovu za zastitu prava i interesa nacionalnih zajednica". Takodje se istice da je izrazeno "duboko nezadovoljstvo zbog cinjenice da amandmani predstavnika Srba u radnoj grupi za izradu ovog dokumenta nisu prihvaceni".

"Stav Srba prema izborima, koji su najavljeni za 17. novembar, zavisice pre svega od toga da li ce medjunarodna uprava u dogledno vreme obezbediti povratak prognanih i raseljenih Srba, rasvetliti sudbinu kidnapovanih i nestalih i, konacno, garantovati bezbednost svih stanovnika Kosova i Metohije", istice se u saopstenju Kabineta i dodaje:

"Ucesnici u razgovoru su istakli da postoji jos prostora za saradnju sa medjunarodnom zajednicom, koja mora da preduzme dodatne mere za jacanje poverenja Srba u delovanje medjunarodne uprave. Oni su istakli da prisustvo saveznih i republikih organa u svakodnevnom zivotu Srba na Kosovu i Metohiji mora biti pojacano i bolje organizovano. Potrebno je obezbediti i vezu "Ustavnog okvira" sa institucijama nase zemlje".

Na kraju se konstatuje da je prihvacen predlog predsednika Kostunice da ove sastanke treba nastaviti i pojacati medjusobne konsultacije.

Milan Ivanovic, koordinator Politickog komiteta severnog Kosova istakao je da su Ustavno pravni okviri neprihvatljivi jer resenje kosovskog pitanja usmeravaju u pravcu nezavisnosti, a da sto se tice izlaska na izbore nije dat definitivni odgovor.

On se osvrnuo i na predlog potpredsednika republike Vlade Nebojse Covica da se Kosovo podeli na dva entiteta istakavsi da tu ideju ne treba iskljuciti, ali da je o tome jos rano govoriti.

"Vlada Srbije ce podrzati odluku Srba sa Kosova i Metohije o njihovom izlasku ili neizlasku na lokalne izbore u toj pokrajini", rekao je Djindjic uoci sastanka.

"Mi smo tu da podrzimo njihovu odluku a ne da odlucujemo umesto njih. Nas cilj je da se položaj Srba na Kosovu popravi. Nismo za to da oni ucestvuju na izborima bez ikakvih rezultata u konkretnom poboljsanju položaja, ali nismo ni za demonstrativno neucestvovanje tek toliko da bi se pokazala neka odlucnost", rekao je on.

"Pre dva dana doneti su pravni okviri, a mi vec danas imamo sastanak kod predsednika Kostunice. Do novembra za kada su izbori tim dokumentom najavljeni mi, kao Srbi, kao vlast u Srbiji i Jugoslaviji, treba da definisemo svoj stav i to cemo i uciniti", zakljucio je premijer Djindjic.

Predsednik Izvrsnog odbora Srpskog nacionalnog veca Kosovske Mitrovice Oliver Ivanovic izjavio je uoci sastanka da ce se zalagati da se ne donose konacne odluke o izlasku Srba na izbore.

EKSTREMISTI I TERORISTI

Zasto se naoruzane grupe samo na jugu Srbije i u Makedoniji nazivaju pobunjenicima ili komandosima, dok se u ostatku sveta zovu teroristi?

Mi ih zovemo "naoruzanim grupama etnickih Albanaca" i to je akronim. Zovemo ih i ekstremistima, takodje. Ali, u ovom momentu zelimo da unapredimo pregovore na jugu Srbije i veoma je vazno da svi oni koji predstavljaju legitimne vlasti i neke grupacije u njih budu ukljuceni. To je realnost. Mi ih nismo izabrali. Moj izaslanik Piter Fejt je tu da omoguci pregovore i nadamo se da cemo postici poverenje i da nece biti nasilja izmedju jugoslovenskih snaga i pobunjenika. To je nas prioritet. Ali, ne koristimo se izrazom teroristi. Amerikanci imaju tacnu definiciju terorista, ali ja ljude u severnoj Makedoniji zovem pobunjenom ruljom, kriminalnim ekstremima, jer to oni u stvari i jesu. Ali, ne bih se bavio nazivom. Oni izazivaju demokratski izabranu vlast, koja je svima obezbedila ista prava. I ne obazirem se na to jesu li Albanci ili pravoslavci polupali radnje. Svi su oni protivnici demokratije.

Posle skoro jednog veka turski pogrom nad Jermenima dobija pravo ime **PRVI GENOCID U SAVREMENOJ ISTORIJI**

Jedan zlocin koji je dobio medjunarodni karakter jos na pocetku proslog veka iznenada je

aktuelizovan na pocetku novog milenijuma. Rec je o cuvenom pogromu Jermena u Turskoj Otomanskoj carevini koji su mnogi medjunarodni faktori i tada ocenjivali kao genocid muslimana nad pravoslavnim zivljem i u kome je stradalo vise od milion ljudi, zena i dece. Ali zbog niza medjunarodnih okolnosti i nezameranja prema Ataturkovoju Turskoj mnoge drzave su izbegavale da taj masakr nazovu pravim imenom, tj. genocidom.

Posle II svetskog rata i Holokausta, a narocito poslednjih decenija, genocid je ocenjen kao najveći medjunarodni zlodjin protiv humanosti, ljudskog i medjunarodnog prava. Tako se i pogrom Jermena nasao na toj listi, pa su cak i drzave koje su ga ranije negirale kao genocid morale da promene stav. Tu skoro su americki Kongres i Francuska Skupstina, posle visegodisnjeg odlaganja, konacno usvojile dokumente koji taj zlocin proglašavaju genocidom, sto je izazvalo negativne reakcije i proteste turske javnosti, preteci da ugroze i normalne medjudrzavne odnose.

Kad je neko hteo da isproba ostricu maca cinio je to na vratovima Jermena. Treba li se onda cuditi sto Jermena danas ima po celom svetu, daleko od otadzbine. U jeziku ovog drevnog naroda postoji rec "spjurk" koja oznacava Jermene koji silom prilika zive van matice ali nisu emigranti. Svi oni gotovo, kad-tad, zele da pocivaju u zemlji jermenskoj.

Genocid nad Jermenima planiran je i organizovan do detalja. Turska vlada je hapsila i deportovala elitu, vodje i intelektualce. U zoru 24. aprila 1915. g. Turci hapse preko 800 ljudi iz redova jermenske inteligencije, pisce, publiciste, lekare, pedagoge, svetenike. Nakon tri dana upucuju ih u grad Diarbekir, u koji nikad nisu stigli, jer su ih Turci pobili na putu. Od njih 800 spaslo se samo osam, koji su uspeli nekako da pobegnu. Turski koljaci zverski su se obracunali sa jermenskim narodom, njihovom krvlju zalili su sela i gradove u zapadnoj Jermeniji. Obale Tigra i Efrata potpuno su prekrivene leseovima. Samo u luci Trapezunt na Crnom moru utopljeno je oko 14000 zena, dece i muskaraca.

Krajem 1915. g. Taljat-pasa, ministar unutrasnjih poslova Turske, pobedonosno izjavljuje: "Resio sam jermensko pitanje za tri meseca, dok ga sultan Abdul Hamid nije mogao ni za 30 godina". Kasnije u susretu s americkim ambasadorom Margalom Taverom, rekao je:

"Nije potrebno da vise govorimo o Jermenima jer smo ih 3/4 unistili. U gradovima Bitilis, Van i Erzerum sada nema ni jednog Jermenina". U gradu Van, Jermenini su odolevali 27 dana. Posle velikog granatiranja grada (ispaljeno je oko 16.000 granata) Turci uspevaju da prodru i masakriraju preko 40.000 gradjana, mahom zena, dece i nemocnih. Ista situacija ponovila se u gradovima Sasun, Zejtun, Urfa, Garahisar, Goris, Kars, Mus...

Turska vojska nije se zadovoljila samo masakrom u zapadnoj Jermeniji. Pocetkom 1918. g. vrse se pripreme za novi genocid, ovog puta na podrucju istocne Jeremije. Turska armija u januaru 1918. g. napada na Kavkaz, 13. marta osvaja Erzerum, do kraja aprila zauzima gradove Sarihami, Sarihamis, Batum, 12. maja Sardarabad, a 15. maja Aleksandropolis.

U periodu od 1918. do 1922. g. nestalo je ukupno oko 400.000 istocnih Jermena. Tako se broj jermenskih zrtava u razdoblju od 1878-1922. g. popeo na 2.500.000. Za vreme genocida vise od 350.000 Jermena izbeglo je u Liban, Siriju, Grcku, Bugarsku, Srbiju, Francusku, Englesku i tamo prenelo svoju kulturu, izgradilo svoje crkve, skole, stampalo casopise... Posle izvršenog genocida smatralo se da Jermenija vise ne postoji, da treba podici nadgrobni spomenik na tlu zapadne Jermenije sa natpisom: Ovde su nekad ziveli Jermeni. Medjutim, 15 godina kasnije sirom sveta zazvucala je muzika Arma Hacaturjana, ozivele su boje na slikama Martirosa Sarjana... To pokazuje da niko ne moze odlucivati o sudbini jednog naroda, da nacija koja ne zeli da umre, nikad ne ce umreti.

Danasnja Republike Jermenija, gde je populacija u 98% jermenska, uspostavljena je na samoj teritoriji starog Ruskog Carstva (istocna Jermenija). Ova populacija se sastoji od, otprilike, polovine potomaka spasenih od genocida nad Jermenima.

SPOMENIK

Na jednom od zelenih brezuljaka Jerevana dize se jednostavan i velicanstven spomenik. Stubovi plave boje okruzuju vecni plamen. To je spomenik zrtvama genocida Jermena, prvog velikog genocida u ljudskoj istoriji.

Spomenik se sastoji iz dva dela. Prvi deo pored obeliska simbolizuje jermenske majke koje oplakuju svoje poginule sinove, a drugi deo, na levoj strani, simbolise da je jermenski narod ostao ipak ziv i da Taljat-pasa i ostali zlikovci nisu dostigli svoj cilj da uniste jermenski narod, i oni su prvi platili glavom za taj zlocin. Svake godine, 24. aprila beskonacna kolona ljudi sa svih strana Jermenije i sveta, u tisini ide ka ovom spomeniku, ka vecnom plamenu...

UVREDA

Rec genocid je "isključena" od strane Turaka pa čak i od njihovih nezavisnih intelektualaca. Da uvreda po Jermene bude i veća, u Istanbulu, na brezuljku zvanom Marurs, među mauzolejima je i onaj, Taljat-pase (1915. g. ministra unutrašnjih poslova Turske, koji je ubijen 15. marta 1921. g. u Berlinu, od strane Jermenina koji je veći deo života proveo u Srbiji). Po recima Jermena ovaj mauzolej je uvreda čovečanstvu. Politicke igre su evidentne jer eventualno priznavanje genocida moglo bi da prouzrokuje pitanje reparacije.

Dr Zaven der Hazarjan

IZVINJENJE I POMIRENJE

Sudeći po posjetama Grčkoj, Siriji i Malti, papa Jovan Pavle Drugi (81) podjednako odolijeva i teskoj bolesti i izazovima. Upuceniji kazu da mu to polazi za rukom zahvaljujući i tome što na ceste zestoke kritike upucene njemu i Vatikanu gleda kao na realnost, te se ne potresa i suviše zbog toga. Čak bi se moglo reći da se nije mnogo uzbudio zbog zestokih protesta grčkih pravoslavaca, posebno pripadnika zabranjene "Starokalendarske crkve" i "Grčko - pravoslavnog pokreta Spasenja", kao i hladnog prijema arhiepiskopa Hristodulosa. Bilo zbog toga što uzima veliku dozu lijekova, bilo iz drugih, uzvisenijih razloga. Naime, on je prvi papa koji je posjetio Grčku poslije velikog hriscanskog raskola 1054. godine. S te strane gledano, niko mu ne može poreći da je na taj način bar simbolično uspeo da ublaži velike razlike u shvatanjima. Istocna i Zapadna crkva se međusobno optužuju da su glavni krivci za pomenuti raskol, pri čemu se najčešće zaboravlja da je do njega doslo zahvaljujući i tadašnjim politickim prilikama.

Papa je u svom stilu zatražio oprostaj od pravoslavaca "za prošle i sadašnje prilike, kada su sinovi i kćeri katolicke crkve činili grijehе akcijama protiv pravoslavne brace i sestara". On je zamolio Boga za oprostaj ne pozivajući pravoslavce da zatraže oprostaj od katolika. Jednosmjerno traženje oprostaja u sustini predstavlja "bacanje rukavice" drugoj strani. Jer, po nekoj logici, očekuje se prihvatanje njegovog izvinjenja i otpocinjane dijaloga o najosjetljivijim pitanjima, kao što je položaj katolika u zemljama u kojima oni čine manjinu. Jedan od primjera je Rusija, u kojoj se Rimokatolicka crkva ustavno i pravno ignorise. Nije nimalo slučajno to što je arhiepiskop Hristodulos posjetio Moskovsku patrijarsiju nakon što se susreo s papom.

Pokrovitelj jedinstva: Uzdrzanost poglavara Grčke pravoslavne crkve tokom razgovora u Atini bila je više nego očigledna, ali je i uprkos tome susret završen zagrljajem, uz izjavu: "Veoma sam srećan. Papa je bio fin prema nama, iako, naravno, i dalje postoje problemi između naše dvije crkve, sa kojima se moramo suociti". Ova izjava na indirektni način potvrđuje da je papa postigao cilj, a to je priznavanje nesporazuma u međusobnim odnosima, što je dovelo do razgovora. Predstavnici pravoslanih crkava su do sada odbijali da razgovaraju o najosjetljivijim pitanjima i unaprijed odbacivali papine ponude za pomirenje i stvaranje jedinstvene hriscanske crkve. Osnovni razlog je to što je Vatikan kroz papine enciklike "od sveg srca" zagovarao jedinstvo, ali pod pokroviteljstvom Svete stolice. Nijedna pravoslavna crkva na to nije pristala jer bi na taj način morala priznati papu za vrhovnog poglavara.

U svakom slučaju, papa je u Grčkoj prosao bolje nego što se očekivalo, bar što se tiče zvaničnih razgovora. U Vatikanu za sada nema zvaničnih komentara o protestima u Atini, na kojima je on nazivan antihristom, dok su ga brojni plakati prikazivali kao djavola s rogovima. Ova posjeta ostaje upamćena i po tome što su atinske ulice bile skoro puste za vrijeme njegovog boravka. Po hladnom dočeku su do sada na prvom mestu bile skandinavske zemlje (1989.) kada je njegovu poruku slusalo oko 200 vjernika.

Dijalog sa muslimanima: Papina posjeta Siriji imala je veći značaj za uspostavljanje kakvog - takvog jedinstva tamosnjih hriscana nego što je doprinjela rješavanju bliskoistocne krize, što je bio jedan od njenih ciljeva. Pokazalo se da je sirijski predsjednik Basir al Asad dobar domaćin, ali da nema namjeru da pregovara sa Izraelcima dok se ne ispune elementarni uslovi za to i ne riješi problem okupiranih teritorija. Poziv poglavara Rimokatolicke crkve na pomirenje Arapa i Izraelaca, muslimana, hriscana i Jevreja lijepo zvuči, ali se slabo prima na trusnom bliskoistocnom tlu. Tesko je vjerovati da bi i jedni i drugi prihvatili neku vrstu posrednicke uloge Vatikana, jer imaju dovoljno "mirovničkih misionara" koji od svojih vlada primaju dobre dnevnice, ali ne čine ili ne mogu da učine ništa.

Iako je ova posjeta zvanično imala pastoralni karakter, vremesni papa joj je obilaskom Golanske visoravni (okupirana od strane Izraela 1967. godine) pridodao i politicki. Nije, međutim, izvesno da će njegove poruke omeksati stavove Izraela i Sirije. S druge strane, sa sigurnošću se može reći da je papina posjeta imala veliki značaj u stvaranju uslova za dijalog katolickih i islamskih teologa. Naime, njegova prva posjeta poznatoj Omajadskoj dzamiji (izgrađena 795.) u Damasku predstavljala je izraz postovanja prema muslimanskoj bogomolji, kaže teolog Mahmud Masri, i dodaje:

"To je velika čast bez obzira da li se iza toga krije i nešto drugo. Papa je vjerovatno posjetio ovu

dzamiju zbog toga sto hriscani u njoj vide i dio svoje tradicije vezane za Jovana Krstitelja, ali ostavimo to po strani. Rijec je o gestu dobre volje i mi to cijenimo. Sto se tice dijaloga izmedju hriscanskih i muslimanskih verskih velikodostojnika on se povremeno odvija na raznim nivoima. Mislim da jos uvek nismo pronasli dovoljno pravih, zivotnih tema o kojima bi trebalo razgovrati. Jer, razgovori o teoloskim razlikama stopiraju dijalog na samom pocetku".

Nas sagovornik podsjeća da je prošlo mnogo vremena od kada je poglavar Rimokatolicke crkve prvi put posjetio sinagogu u Rimu (1985.) do prve posete dzamiji. Papinu izjavu da je doslo vrijeme da se "okrene nova stranica u odnosima sa islamom" komentarisie sledecim recima:

"Meni je veoma drago, ako tako iskreno misli. Ipak, za okretanje novih stranica potrebno je mnogo vremena. Jer, istorijske naslage su prevelike da bi jedna izjava mogla da promijeni odnos dvije religije".

Kad se sve sabere, papa je ucinio koliko je mogao. Bez obzira na razlicita tumacenja njegovih putovanja, cinjenica je da malo ko ostaje ravnodusan na njegovu upornost.

Poruke koje je uputio prilikom završnice turneje na Malti govore da ne odustaje od ideje pomirenja crkava i naroda. Vatikanolozi s kojima smo razgovarali povodom ove posjete kazu da je papa svestan kontradiktornosti sadasnjeg svijeta, da su te poruke jos uvijek pusta zelja i da je u ovom trenutku najbitnije da ih cuje sto vise vladara, crkvenih velikodostojnika i obicnih smrtnika.

U Mitrovici sukob mirovnjaka i Siptara

POVREDJENA TRI VOJNIKA KFOR-a

KOSOVSKA MITROVICA 18. Maj - Tri vojnika Kfora i jedan Unmikov policajac lakse su povredjeni u petak u incidentu koji se dogodio u severnom delu Kosovske Mitrovice, u naselju Suvi Do, odmah uz Ibar, kada je veca grupa Siptara iz juznog dela Mitrovice pokusala da predje pesacki most u cemu su ih sprecili francuski vojnici Kfora.

Kako je potvrdio komandant policijske stanice u severnoj Mitrovici Dzo Napolitano, incident se dogodio na pesackom mostu koji prema Suvom Dolu povezuje juzni i severni deo grada. U sukobu koji je trajao od osam do 12.30 casova, Siptari su upotrebili vatreno oruzje pucajuci na francuske vojnike i gadjajuci ih kamenicama.

Savezna vlada o "Hekerupovom dokumentu"

KONSULTACIJE OKO KOSOVA

BEOGRAD (Beta) 18. Maj - Vlada SRJ obavice politicke konsultacije koalicionih partnera, "sa maksimalnim ukljucivanjem Crne Gore", radi koordinacije stavova i akcija i zajednickog predlaganja potrebnih mera jugoslovenske i srpske vlade povodom donosenja ustavnog okvira za privremenu samoupravu na Kosovu i Metohiji.

U saopštenju sa jucerasnje sednice Savezne vlade navodi se da je razmotrena Informacija Saveznog komiteta za Kosovo i Metohiju o proglašenju ustavnih okvira, koje je u utorak potpisao sef misije Unmik Hans Hekerup. Najavljeno je da ce Vlada "svestrano razmotriti" taj dokument. Savezna vlada je osnovala Saveznu komisiju za utvrđivanje ratne stete prouzrokovane agresijom NATO na SRJ.

Skijaker pozvao teroriste da poloze oruzje

NIJE SRAMOTA TRAZITI MIR

PRISTINA (Beta) 16. Maj - Komandant Kfora, norveski general Torsten Skijaker potvrdio je u sredu da ce "povratak jugoslovenskih snaga bezbednosti poceti 24. maja", dodajuci da su do sada 44 pripadnika "OVPBM" položila oruzje i vratila se na Kosmet. On je pozvao pripadnike naoruzanih grupa iz sektora B da poloze oruzje, izbegnu krvoprolice i gubitke zivota, navodeci da "nije sramota traziti mir".

"Ova ponuda vazi do 24. maja. Posle isteka tog roka svi pripadnici naoruzanih grupa ce biti uhapseni", upozorio je Skijaker. On je pruzio uveravanja albanskom stanovnistvu da su jugoslovenske vlasti cvrsto privrzene normalizaciji odnosa i nastavku dijaloga s lokalnim Albancima.

Prema njegovim recima, NATO i medjunarodna zajednica ce nastaviti da nadgledaju razvoj situacije u Presevskoj dolini, dok se u vlasti u Beogradu ocekuje da u potpunosti ispuni obećanja vezana za poboljšanje uslova zivota Albanaca u juznoj Srbiji.

Anan porucio Srbima s Kosova i Metohije

IZADJITE NA IZBORE

UJEDINJENE NACIJE (Beta, Rojters) - Generalni sekretar UN Kofi Anan pozvao je u utorak uvece Srbe s Kosova i Metohije da izadju na izbore najavljene za 17. novembar i rekao da ustavni okvir za

privremenu lokalnu samoupravu u Pokrajini stiti prava svih stanovnika. Anan veruje da ustavni okvir nosi adekvatne garancije u cilju zastite prava i interesa svih zajednica na Kosovu, rekao je portparol UN Manoel Almejida e Silva.

"On ohrabruje sve zajednice da ucestvuju u izbornom procesu i u prelaznim institucijama koje ce proizici" iz tih izbora, rekao je portparol. "Generalni sekretar posebno poziva srpsku zajednicu na Kosmetu da se registruje i da ucestvuje na izborima", dodao je on. Portparol UN je rekao da Anan podrzava odrzavanje opstih izbora ove godine i da se nada ce ti izbori "pomozu u ucvrscivanju demokratije" i da ce pokazati da "buducnost Kosmeta lezi u mirnom politickom procesu, a ne u nasilju i ekstremizmu".

Kosta Cavoski: Uцена Hagom **DA SE NE LAZEMO**

Trenutna ujdurma oko Vuka Obradovica, protkana nepromisljenim pretnjama i socnim komentarima, bacila je u zasenak jedno mnogo ozbiljnije drzavno pitanje: saradnju s Haskim sudom i mogucno brzo izrucenje Slobodana Milosevica. Do dramaticnog preokreta u stavu nasih vlasti prema mogucnoj saradnji s Haskim sudom doslo je prilikom nedavne posete predsednika Vojislava Kostunice Vasingtonu. Tom prilikom njemu je bez ikakvog uvijanja receno da od planirane konferencije darodavaca Jugoslaviji nema nista ako nasa vlada prethodno ne ispuni odgovarajuce uslove. Suocen s ovakvom ucenom, Kostunica je savio vrat pod jaram nuzde i spremno izjavio da ce se licno pobrinuti da do kraja maja bude prihvacen zakon o saradnji s ovim sudom. Doduse, nije rekao da ce se zaloziti i za brzo izrucenje Slobodana Milosevica, ali se na osnovu vidnog zadovoljstva Karle del Ponte, koja se igrom slucaja bas tog dana obrela u Vasington, lako moze zakljuciti da je i na to pristao. Tako je za samo sedam meseci Kostunica okusio ne samo ocekivanu sladost nego i nenadanu gorcinu svog drzavnickog poziva. U svojim prvim nastupima posle prevrata 5. oktobra prosle godine on je izrazio ocekivanje da ce zapadne sile nadoknaditi ratnu stetnu, ali da ce zbog svog obraza, to uciniti pod vidom ekonomske pomoci. A na pitanje sta misli o saradnji s Haskim sudom, odgovorio je da je to za njega deveta rupa na svirali.

Vec posle nekoliko meseci uverio se da nekog veceg priliva novca i pomoci iz inostranstva uopste nece biti, a da se ono sto se stavlja u izgled moze dobiti samo ako se podlegne uceni kljucnih ucesnika planirane konferencije darodavaca. Uz to su ga americki sagovornici, vicniji sviranju na fruli, poucili da je za njega Hag prva rupa na svirali, po onoj narodnoj: cije pare, toga i muzika. Ono sto je najgore i sto je najveca beda nasih zvanicnika jeste nepostojanje nikakvog javnog i pouzdanog jemstva da ce eventualna "saradnja" s Hagom i izrucenje Milosevica biti uzvraceno odgovarajucom, unapred tacno odredjenom sumom novcane pomoci, pa kad se prodaje obraz naroda i drzave, da se bar zna za sto se prodaje. Uoci proslogodisnjih izbora kljucni celnici DOS, a narocito gospoda iz G-17, uverljivo su obeavali da ce odmah po njihovom dolasku na vlast u nasu zemlju stici cetiri do sest milijardi nemackih maraka. I, sto je najgore, oni tada nisu lagali, nego su i sami bili obmanuti, a da ne smeju da kazu ko ih je to prevario.

Sada Zoran Djindjic i ta ista gospoda iz G-17 vele da se od predstojece konferencije darodavaca moze ocekivati do jedne milijarde dolara pomoci. Pri tom ne kazu ko im je to rekao, koja su to jemstva da ce tolika pomoc stvarno stici i da li ce biti u gotovom novcu, kojim se moze pokrenuti privreda, ili u genetski izmenjenoj soji, brasnu i drugim proizvodima kojima je davno prosao rok upotrebe, poput hrane koja je do nedavno deljena u izgladneloj Bosni. Nama se cinu da cak i ako nase vlasti podlegnu uceni, nekih vecih para uopste nece biti. Jer zasto bi SAD i druge sile davale neku vecu pomoc kad isti ucinak mogu proizvesti bez ikakvih izdataka? Dovoljno je samo da se posluze tehnikom proizvodjenja i upravljanja krizom, poput otvaranja novih zarista kod Bujanovca i Preseva, ili podsticanja separatista u Crnoj Gori, pa da nase zvanicnike suoce s ovakvim izborom: ako hocete da podrzimo opstanak Jugoslavije i da malo pritisnemo Mila Djukanovica, onda morate saradjivati s Hagom; ili, ako hocete da se teroristi povuku iz sektora B u koji su usli s nasim znanjem, onda morate preostale Srbe na Kosovu i Metohiji ostaviti na cedilu.

Onima iz nase vlasti koji nam jos jednom stavlja u izgled milijardu dolara ukoliko podlegnemo uceni Hagom, mozemo poruziti: ako vec moramo da podnosimo pritiske i povremeno popustamo, bar ne moramo jedni druge da obmanujemo.

Izjava Hansa Hekerupa "Fajnsel Tajmsu"

PRIPREMAJU SE ANTITERORISTICKI ZAKONI NA KOSMETU

London, 19. maja Administrator Ujedinjenih nacija na Kosmetu Hans Hekerup izjavio je za "Fajnsel tajms" da njegova administracija priprema paket antiteroristickih i zakona o prelascima administrativne granice Pokrajine.

Prema tim zakonima, kako istice londonski list, Misija UN na Kosmetu (UNMIK) ce moci ostro da kazni ne samo pojedince, nego i kompanije, radio-televizijske stanice i novine za koje se dokaze da imaju veze sa teroristickim aktivnostima Albanaca u Makedoniji i u juznoj Srbiji.

Kao razlog za donošenje ovih zakona, Hekerup je naveo cinjenicu da postoje dokazi o vezama "grupa Albanaca sa Kosova i Metohije" sa naoruzanim ekstremistima u Makedoniji i u juznoj Srbiji.

O tim vezama, ukazuje list, postoji obimna dokumentacija, a bazu kontakata cini zvanicno rasformirana "oslobodilacka vojska Kosova".

"Fajnsel tajms" navodi da su "zakonske praznine u administraciji Ujedinjenih nacija" omogucile da albanski ekstremisti do sada nesmetano koriste Kosmet kao bazu za oruzane akcije u Makedoniji i juznoj Srbiji.

Kao primer list navodi cinjenicu da se nemacki vojnici u medjunarodnim snagama na Kosmetu (Kfor) nedavno oslobodili 44 naorucana Albanca koji su dosli iz Makedonije. Vojnici su jednostavno primenili nemacke zakone, prema kojima bez podizanja optuznice niko ne moze biti u pritvoru vshe od 72 sata. A optuznica na Kosmetu nije mogla biti podignuta jer zakona - nema.

NADMASIO TITA

Papa Jovan Pavle Drugi je apsolutni rekorder u posjecivanju drzava. Pedantni hronicari su izracunali da je Zemljinu kuglu obisao 28 puta. Po broju predjenih kilometara nadmasio je i astronaute koji su prije tri decenije "posjetili" Mesec, jer je na svojim putovanjima tri puta presao razdaljinu izmedju Zemlje i njenog satelita. Sudeci po tome, prvi svemirski turista, americki biznismen Denis Tito, za njega je pravi amater.

Vatikanolozni kazu da papina putovanja po svijetu, ma sta da se o njima misli, imaju veliki duhovni efekat ne samo kada je rijec o Rimokatolickoj crkvi. Naime, on je uspeo da razbije brojne stereotipe vezane za Svetu stolicu i da jednu strogo zatvorenu instituciju pribliziobicnim smrtnicima. Koliko god da je za jedne bila skandalozna fotografija pape na skijama, za druge je predstavljala osvezavajuće iznenadjenje.

Saradnik Reportera nije mogao da dobije informaciju od vaticanskih zvanicnika koliko su ta putovanja kostala. Odgovor se svodi uglavnom na jednu recenicu: "Misija Svetog oca ne moze se mjeriti dolarima niti bilo kojim drugim materijalnim sredstvima".

Nesalomljivi

Pred svako papino putovanje mnogi se pitaju da li ce izdrzati uprkos zdravstvenim tegobama.

Pokazalo se i ovoga puta da je uporniji i zilaviji nego sto izgleda. U vise navrata bilo je i nagadjanja da li ce se povuci s trona zbog podmaklih godina. Jer, njegov prethodnik Pavle Sesti zalagao se da se i papa, kao i drugi crkveni velikodostojnici, povuce iz aktivne sluzbe poslije navrsenih 75 godina zivota. Papa Jovan Pavle Drugi, medjutim, ima svoj stav:

- Pred Hristom ponavljam svoju volju da Crkvi sluzim sve dok On to zeli, predajuci se potpuno Njegovoj svetoj volji. Njemu prepustam da odluci kada i kako zeli da me oslobodi ovih usluga".

Za novembarske izbore na Kosovu i Metohiji

OEBS IZABRAO PROPORCIONALNI SISTEM

Pristina, 19. maja (Beta) Na parlamentarnim izborima 17. novembra ove godine, na Kosovu ce biti primenjen proporcionalni sistem, koji ce prema tumacenju organizatora izbora, omoguciti vise mesta za stranke koje predstavljaju manjinske zajednice.

Predstavnik Misije OEBS-a na Kosovu zaduzena za informisanje, Laura O'Mahoni rekla je danas u Pristini da je OEBS izabrao proporcionalni sistem za izbore kao najpovoljniji za Kosovo u sadasnjem trenutku, posto je Kosovo multietnicko podrucje, a ovaj "sistem je demokratski i pravedan".

OMBUDSMAN OSPORAVA STATUS I PRIVILEGIJE UNMIK-a I KFOR-a

Kosovska Mitrovica, 19. maja Institucija ombudsmana na Kosovu i Metohiji, na cijem je celu poljski advokat Marek Antoni Novicki, pokusava da ospori UNMIK-ovu uredbu kojom se regulisu status i privilegije Kfora i UNMIK-a.

Kako je Tanjug saznao u kancelariji ombudsmana, taj nezavisni organ je preporucio dopunu i izmenu Uredbe 47 iz 2000. godine, jer je ona u suprotnosti sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

Amandmanima ombudsmanima na Uredbu 47 trebalo bi da se ograniči imunitet Kfora i UNMIK-a, kao i da se garantuje gradjanima efikasan pristup sudu prilikom odluka da se pokrene gradjanska parnica protiv Kfora ili UNMIK-a.

Izmene i dopune Uredbe 47 UNMIK bi trebalo da uradi najkasnije do juna.

Završen forum jugoslovenskih nevladinih organizacija

USVOJEN ZAVRSNI DOKUMENT

Od državnih organa se zahteva da se što hitnije regulise pravni status nevladinih organizacija koji bi trebalo izraditi u skladu sa evropskim standardima

Učesnici trodnevnog foruma jugoslovenskih nevladinih organizacija, koji je juče završen u beogradskom hotelu "Jugoslavija", usvojili su završni dokument u kojem je državnim organima preporučeno da se što hitnije regulise njihov pravni status, u skladu sa evropskim standardima.

U dokumentu je izraženo zadovoljstvo što je krajem 2000. godine doslo do mirne demokratske smene starog režima i što su nevladine organizacije doprinele izbornoj pobedi u predizbornim kampanjama u kojima se pokazala puna snaga i zrelost nevladinog sektora.

Izrazavajući svoju spremnost za demokratizaciju društva nakon demokratskih promena, nevladine organizacije su potvrdile da će se uključiti u proces tranzicije.

U završnom dokumentu nevladine organizacije su od državnih organa zatražile da se što hitnije regulise njihov pravni status, donošenjem novog zakona na saveznom i republickom nivou, koji će biti u skladu sa evropskim standardima i prilikom cijeg donošenja će biti konsultovane nevladine organizacije.

Zatraženo je redovno održavanje komunikacija i konsultacija na svim nivoima i da se kroz javne konkurse nevladinim organizacijama učine dostupnim budžetska sredstva namenjena finansiranju udruženja građana.

U dokumentu je zatraženo da se programi finansijske pomoći objavljuju putem konkursa u sredstvima javnog informisanja kada su u pitanju sredstva iz međunarodnih donacija i zatraženo da međunarodne organizacije prošire svoje delovanje na nova područja koja do sada nisu bila obuhvaćena donatorskim programima.

Na inicijativu pojedinih učesnika foruma, a učestvovalo ih je više od 200, završni dokument je dopunjen preporukom da se zaštite prava Srba i drugih nacionalnosti na Kosovu i Metohiji.

PUTIN: KOSOVO PRETI I EVROPI

Moskva, 17. maja (Tanjug) Ruski predsednik Vladimir Putin izjavio je danas na konferenciji za novinare. po završetku samita Rusije i Evropske unije u Moskvi, da se ne sme dozvoliti da se u centru Evrope ne izvršava rezolucija Saveta bezbednosti UN 1244 i da se dodje do situacije kakva je bila u Ceceniji.

Teritorija van kontrole u samom centru Evrope ne pretil samo narkomafijom, prostitucijom i trgovinom oruzja, nego može da dovede do toga da otuda krene pohod na ekonomiju Evrope, rekao je Putin. Prva žrtva, ocenio je on, biće mali i srednji biznis, koji nije spreman da se tome suprotstavi. U borbi protiv tog zla neophodna je jedinstvena politička volja. Ako se bolest proširi isuvise daleko, onda pre svega strada civilno stanovništvo, upozorio je Putin.

Stavovi samita u Moskvi o Balkanu

RUSIJA I EU OSUDILE NASILJE

Moskva, 17. maja Rusija i Evropska unija odlučno su danas osudile nasilje na Kosovu "na etničkoj osnovi" i pozvale albanske lidere u pokrajini da se "otvoreno distanciraju od terorističkih akata i svakog ekstremizma i da im se suprotstave".

U zajedničkoj izjavi, objavljenoj na završetku danasnjeg samita Rusije i EU u Moskvi, obe strane izrazavaju nadu u nastavak demokratskih reformi u Jugoslaviji i sa zadovoljstvom ističu spremnost Beograda da nastavi kretanje u pravcu pune saradnje sa Međunarodnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju.

Rusija i EU podržavaju perspektivu održavanja opstih izbora na Kosovu, posle završetka rada na pravnim okvirima kosmetske samouprave, uz učesce svih zajednica, izbeglica i iseljenih lica, u uslovima osiguravanja bezbednosti.

Podržavajući demokratsku Crnu Goru u sastavu demokratske Jugoslavije, kaže se u dokumentu, Rusija i EU naglašavaju neophodnost uzdržavanja od svih jednostranih koraka, koji mogu da ugroze proces regulisanja situacije. Učesnici samita su odlučno osudili pokusaje oružanih grupa albanskih ekstremista da destabilizuju situaciju u Makedoniji i naglasili da svi postojeći etnički problemi moraju da se rešavaju putem dijaloga.

Rusija i EU u izjavi, takodje, izrazavaju podršku razvoju dobrosusedskih odnosa i regionalne saradnje, uz uvacavanje postojećih granica, suvereniteta i teritorijalne celovitosti svih država balkanskog regiona.

SARADNJA U "UPRAVLJANJU KRIZAMA"

Moskva, 17. maja Rusija i Evropska unija potvrdile su na danasnjem samitu u Moskvi "privrzenost razvoju dijaloga i saradnje o politickim pitanjima i pitanjima bezbednosti u Evropi", posebno u oblasti "upravljanja krizama u Evropi i resavanja pitanja UN i OEBS-a".

Dijalog sa Rusijom u oblasti predupredjivanja sukoba udjvrscuje se u meri u kojoj EU usavršava svoj potencijal u toj oblasti, kaze se u zajednickoj izjavi ucesnika samita i naglasava da ce se Unija i Rusija uzajamno informisati o razvoju dogadjaja oko pitanja politike bezbednosti i odbrane.

Izrazavajući obostrani interes za dalji razvoj dijaloga i saradnje o pitanjima ne-sirenja oruzja i razoruzavanja, Rusija i EU konstatuju da se ucvrscuje njihova saradnja u oblasti realizacije projekata unistavanja hemijskog oruzja i prerade obogacenog plutonijuma na teritoriji Ruske Federacije.

Saopštenje sa sednice savezne vlade

KONSULTACIJE O USTAVNOM OKVIRU ZA SAMOUPRAVU NA KOSOVU

Vlada SRJ obavice politicke konsultacije koalicionih partnera, "sa maksimalnim ukljucivanjem Crne Gore", radi koordinacije stavova i akcija i zajednickog predlaganja potrebnih mera jugoslovenske i srpske vlade povodom donosenja ustavnog okvira za privremenu samoupravu na Kosovu.

U saopštenju sa jucerasnje sednice Savezne vlade navodi se da je razmotrena Informacija Saveznog komiteta za Kosovo i Metohiju o proglašenju ustavnih okvira, koje je u utorak potpisao šef misije UNMIK-a, Hans Hekerup. Najavljeno je da ce Vlada "svestrano razmotriti" taj dokument.

Za pomoc trajnom zbrinjavanju izbeglih i interno raseljenih lica na teritoriji SRJ u 2001. godini Savezna vlada je predlozila Skupštini SRJ da odobri 150 miliona dinara za izgradnju stanova, izbeglickih centara i montaznih objekata, kao i za kreditiranje individualne stambene izgradnje.

Vise od 60 odsto izbeglica i raseljenih lica od ukupno 700.000 izjasnilo se da zeli da ostane da zivi u SRJ, sto ukazuje na potrebu brzog resavanja njihovih stambenih problema, navodi se u saopštenju.

Upozorenje albanskim ekstremistima

ROBERTSON: NATO CE "VOJNO POMOCI" MAKEDONIJI

Tirana, 17. maja (Tanjug-agencije) Generalni sekretar NATO Džordž Robertson izjavio je danas u Tirani da ce članice Severnoatlantske alijanse vojno pomoci vladi u Skoplju i upozorio da ce, ukoliko albanski ekstremisti nastave sa nasiljem u Makedoniji, slicni sukobi izbiti i u drugim delovima regiona. "Ako se zakon oruzja pokaze uspesnim u Makedoniji, nece proci puno vremena pre nego sto se on prosiri i na druge zemlje u regionu", rekao je Robertson posle susreta sa albanskim premijerom Iljirom Metom na zajednickoj konferenciji za novinare.

Robertson je u Tiranu doputovao kasno sinoc, pri kraju jednodnevne ministarske konferencije Procesu za saradnju zemalja jugoistočne Evrope. Govoreći o vojnoj pomoci Makedoniji u "odbrani integriteta", Robertson nije precizirao o kakvoj vrsti pomoci je rec.

On je pozvao albanske ekstremiste u Makedoniji da predaju oruzje i da prestanu sa upotrebom civila kao zivog stita, po ugledu, kako je rekao, na predsednika Iraka Sadama Huseina i bivseg predsednika SR Jugoslavije Slobodana Milosevica.

Ljudi ovog regiona treba da prevazidju svoju proslost, svoju istoriju, kao sto su to poceli da cine u Albaniji i Hrvatskoj, dodao je Robertson i naglasio da je "Evropa buducnost, a Balkan proslost".

Ponavljajući vec iskazanu podršku novoj vladi široke koalicije u Makedoniji, Robertson je istakao da ona treba da radi na reformama i medjuetnickom dijalogu, kako bi "podrila politicki program ekstremista".

Albanski premijer Iljir Meta je na istoj konferenciji za novinare apelovao na makedonske vlasti da proglase amnestiju "za sve ljude koji su umesani u ovaj talas ekstremizma, a nisu pocinili krivicna dela".

Maks van der Stul, visoki komesar OEBS za manjine

PUNA PODRSKA JUGOSLOVENSKOM ZAKONU O NACIONALNIM MANJINAMA

Beograd - Visoki komesar OEBS za manjine Maks van der Stul podržao je Zakon o nacionalnim manjinama koje priprema Savezno ministarstvo nacionalnih i etnickih zajednica. Zakon je ocenjen kao napredan i liberalan i potpuno uskladjen sa medjunarodnim standardima i zakonodavstvom.

"Stav visokog komesara je da treba podržati upravo institucije sistema u reformi zakonodavstva i da u tom smislu OEBS podržava zakonodavnu inicijativu Saveznog ministarstva nacionalnih i etnickih zajednica", navodi se u saopštenju iz kabineta ministra Rasima Ljajica.

